

Pasele încrucișate sau „foarfecele” în acțiunile ofensive în rugbi

AL. CARNABEL
antrenor la Clubul Știința București

Din marea varietate de mijloace tactice ale jocului de rugbi, care permit a se „merge în țintă”, fac parte și acțiunile de joc înglobate sub denumirea de „foarfece”. Foarfecele este acțiunea combinată a doi jucători care, alergând în două direcții, încrucișează drumul lor pentru a induce în eroare adversarii.

Este interesant de știut că în aceste încrucișări nu este neapărat necesar să se treacă balonul, aceasta constituind tocmai una din surprizele combinației.

Voi încerca să arăt în cele ce urmează o serie de încrucișări mai frecvente ce ar trebui să facă parte din bagajul de mijloace tactice ale echipelor noastre de prima categorie, care însă din păcate nu sînt aplicate aproape de loc. Pentru a fi însă aplicate ele trebuie pregătite cu multă atenție în lecțiile de antrenament și în jocurile de școală din perioada pregătitoare din iarnă.

I Intre fundaș și aripă.

Un jucător din echipa A a degajat către tușe; fundașul echipei B prinde balonul și alergă drept spre pachetul înaintașilor adversari care au urmărit lovitura de picior. Această cursă a fundașului în direcția majorității adversarilor, are scopul de a-i „fixa” pe aceștia, de a-i atrage la el și de a-i menține grupați. În caz contrar ei se vor răspîndi și vor acoperi terenul, care este de dorit să rămînă cit mai liber.

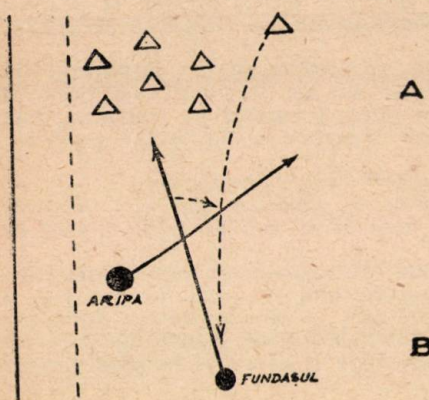

Fig. 1.

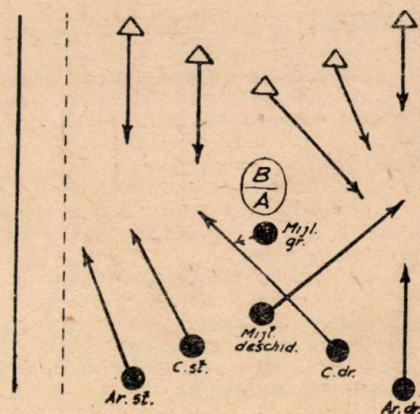

Fig. 2.

În alergarea sa de contraatac, fundașul ajunge în dreptul aripei sale stîngi (în cazul de față) către care el fentează pasa; acest gest este semnalul pentru aripă de a demara către interior. El face astfel o încrucișare cu fundașul său care-i pasează balonul (fig. 1).

Aici, ca în toate execuțiile combinațiilor având la bază încrucișările (foarfecele), trebuie să respectăm două idei principale:

- purtătorul balonului (fundașul) pleacă în direcția unde adversarii sînt mai numeroși;
- jucătorul care execută împreună cu el încrucișarea pleacă în sensul opus, adică către partea de teren pe care o consideră mai puțin acoperită.

II. La ieșirile balonului din grămadă.

Presupunem o grămadă organizată la centrul terenului. Treisferturile se plasează normal, în dreapta și stînga grămezii.

Dacă balonul a ieșit pentru echipa A, mijlocașul la deschidere pleacă în dreapta antrenînd în alergarea sa adversarul direct.

Centrul dreapta al echipei A pleacă spre stînga și încrucișează cu mijlocașul său la deschidere, primind balonul de la mijlocașul său la grămadă în partea stîngă a grămezii unde adversarii se găsesc astfel în inferioritate numerică (fig. 2).

Bineînțeles că această combinație poate fi făcută la fel de bine și pe partea cealaltă.

III. Pe „partea închisă“ a terenului.

Cînd o grămadă este formată aproape de una din liniile de margine spațiul care se oferă între grămadă și acea linie este mai restrîns decît spațiul opus și de aceea el se numește „partea închisă“.

În momentul în care balonul iese pentru echipa sa, mijlocașul la deschidere pleacă pe partea închisă, ca pentru a primi pasa, atrăgînd astfel în cursa sa adversarul direct. În același timp aripa stîngă încrucișează și primește balonul în dreapta grămezii, dînd astfel superioritate numerică echipei sale pe partea deschisă (fig. 3).

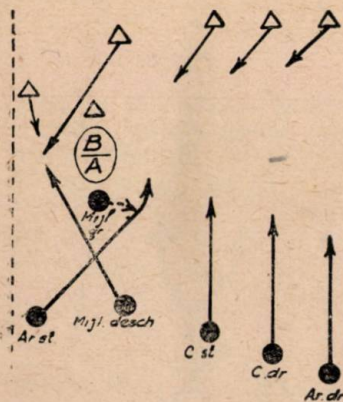

Fig. 3.

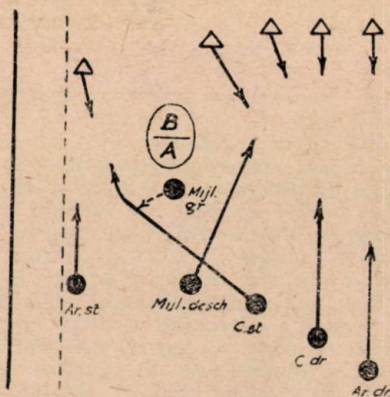

Fig. 4

Altă acțiune eficientă între mijlocașul la deschidere și centru, asemănătoare cu cea de la figura 2, este următoarea:

Mijlocașul la deschidere pleacă normal, mijlocașul la grămadă fentează pasa către el dar deschide pe centrul stînga care între timp încrucișase cu mijlocașul la deschidere. Centrul atacă astfel pe partea închisă, cu aripa de pe partea respectivă (fig. 4).

Această manevră, a încrucișărilor de jucători cu sau fără transmiterea directă a balonului între ei, creează o superioritate numerică, lăsînd în „vînt“ pe unul dintre adversari. Trebuie ținut însă seamă de efectul surprizei. Pentru a reuși, acțiunea nu poate fi declanșată din orice loc al terenului și continuu, căci

astfel adversarul nu ar mai reacționa cum vrem noi. Pentru aceleași motive, spontaneitatea și rapiditatea trebuie să fie calitățile principale ale acestei mișcări tactice.

Valoarea unei echipe se judecă prin răsturnările spontane de situație în desfășurarea atacului, iar scipirea unuia dintre jucători trebuie înțeleasă și continuată de coechipieri la momentul potrivit, pentru a duce la bun sfârșit noua acțiune tactică.

IV. Variante pe „partea deschisă“.

Cea mai simplă încrucișare este aceea a centrului cu aripa sa.

Centrul face o schimbare bruscă de alergare în direcția aripei adverse și în același timp aripa sa încrucișează spre interiorul terenului. Avantajul este că în caz de nereușită, balonul poate să nu fie transmis și astfel centrul atacă, depășind prin ocolire adversarul (fig. 5).

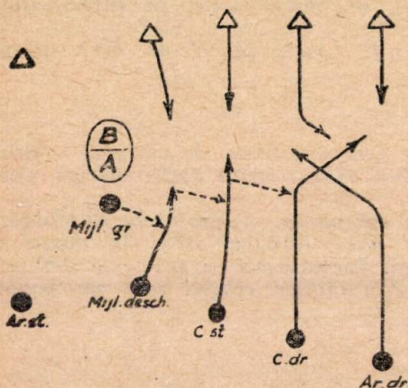

Fig. 5.

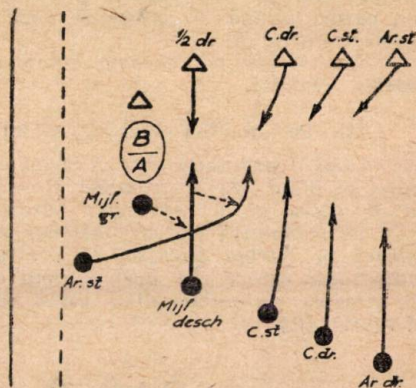

Fig. 6.

O altă acțiune poate fi organizată prin plecarea mijlocașului la deschidere perpendicular pe grămadă; în același timp aripa stângă aleargă către partea deschisă și încrucișează cu el (trecând prin spatele lui). El primește balonul printr-o pasă răsturnată (întoarsă). (fig. 6).

Atacurile laterale ar trebui să-și găsească deseori origina în intenția unui mijlocaș la deschidere de a realiza următoarea acțiune: plecând lateral, el atrage nu numai adversarul său direct, dar și pe cel al centrului său, către care el își axează alergarea; astfel creează după ce a fixat în acest mod doi adversari, o posibilitate de spargere pentru că, încrucișând cu el centrul său se găsește, teoretic, fără o poziție directă și atacul se dezvoltă într-o direcție opusă pe un spațiu slab apărat (fig. 7).

Este bine de ținut seamă că această mișcare tactică nu trebuie întreprinsă decât după ce atacanții au depășit linia avantajului. În caz contrar această manevră nu are șansă de reușită în special dacă purtătorul balonului nu a reușit să atragă doi apărători asupra sa.

Dacă linia de avantaj nu este net depășită, înaintașii adverși se răspindesc în apărare și acoperă terenul, zădărniciind astfel acțiunea.

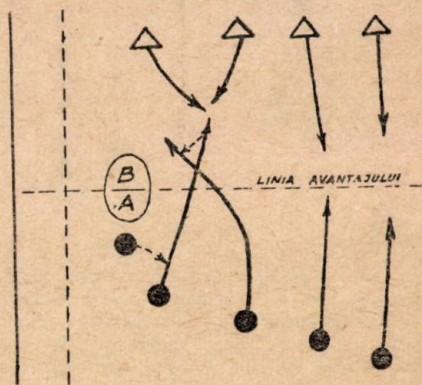

Fig. 7.

Înainte de a încheia prezentarea acestor încrucișări doresc să subliniez că jucătorul fără balon, care participă direct la încrucișare, trebuie să treacă în momentul întâlnirii, obligatoriu prin spatele purtătorului de balon pentru că la executarea pasei să se evite poziția de înainte.

Am redat aici doar câteva scheme ale atacurilor duse prin încrucișare. Ele sînt înfinit mai multe și depind de imaginația antrenorului și calitățile jucătorilor pentru a fi perfecționate și folosite.

De asemenea, este de la sine înțeles că pentru a demonstra aceste combinații tactice nu am arătat reacțiunea adversarului care poate să le influențeze în diverse feluri. De ex. la încrucișările din figurile 2, 3, 4 și 7 este evident că intervenția rapidă și oportună a liniei a 3-a adverse poate să contracareze acțiunea.

Încei amintind că toate noțiunile tactice trebuie să se adauge, în timpul partidei, la noțiunile tehnice și la pregătirea fizică a jucătorilor, aceste elemente fiind hotărîtoare în condiții de egalitate în gîndirea tactică.

„La ce vîrstă să începem specializarea ?“

Dr. I. Abad în materialul apărut în „Sport és testnevelés“ (Nr. 11, noiembrie 1960 pag. 330) face o sinteză a celor mai noi cercetări în domeniul stabilirii celei mai potrivite vîrste pentru începerea specializării timpurii în diferite ramuri sportive. Printre altele el reproduce cercetările cehoslovacului K. Kristof care dezvoltînd teoria lui R. E. Motlinskaia, împarte disciplinele sportive în 6 grupe. La fiecare grupă sînt notate vîrsta de începere a specializării și vîrsta probabilă cînd sportivul poate să obțină performanțe înalte. Iată și grupele:

I. (începerea specializării 6—9 ani, probabilitatea atingerii performanțelor înalte 16—19 ani): patinaj artistic, gimnastica acrobatică și artistică, sărituri în apă.

II. (11—13; 18—20): alergări pe distanțe scurte, sărituri, aruncări, probe alpine și sărituri la schi, ciclism, gimnastică pe aparate, scrimă, tenis de masă.

III. (10—12, 19—21): jocuri sportive, box, lupte, judo, tenis.

IV. (15—16, 19—21): alergări pe distanțe medii și lungi, probe de fond la schi, probe de fond la ciclism, caiac-canoe, canotaj academic, patinaj de

V. (?; în jurul vîrstei de 22 de ani): viteză, haltere, natație.

alpinism, moto, parașutism, călărie, bob.

VI. (?; în jurul vîrstei de 22 de ani): tir, tir cu arcul, planorism, șah, iah-ting, popice.

Caracteristicile principale ale acestor grupe :

I. Formarea și dezvoltarea deprinderilor de mișcare, fără un efort susținut, urmate de dezvoltarea îndemnării, vitezei și a forței dinamice.

II. Rolul principal îl joacă viteza și însușirea tehnicii. Eforturile sînt de scurtă durată. Trebuie să se acorde o mare atenție pregătirii multilaterale, în special în primii ani.

III. Ramurile sportive incluse în această grupă cer efort mare de la sportivi. În prima perioadă se pune accent pe însușirea elementelor tehnice și tactice și abia după vîrsta de 15—16 ani se trece la o pregătire fizică mai accentuată.

IV. Se cere un efort foarte mare, în toate perioadele antrenamentului se lucrează pentru dezvoltarea rezistenței în regim de viteză, a forței dinamice și statice. Mulți specialiști au fost împotriva specializării timpurii în aceste discipline sportive, totuși cercetările au dovedit că ele nu au o influență dăunătoare asupra organismului. În special la natație s-au obținut rezultate pozitive.

V. Disciplinele sportive cuprinse în această grupă cer, pe lângă eforturile fizice și eforturile psihice. Cercetările în acest domeniu încă nu sînt complete.

VI. Efortul psihic întrece pe cel fizic. Cercetările nici aici nu sînt terminate.